

Ook Belgo-Marokkanen maken cinema

In 'Cinema Inch'Allah' tonen twee Vlaams-Brusselse regisseurs hoe vier stadsgenoten met Marokkaanse roots, zonder geld maar met veel passie, cinema maken. De documentaire is aan een opgemerkte tournee door Vlaanderen en Brussel bezig.

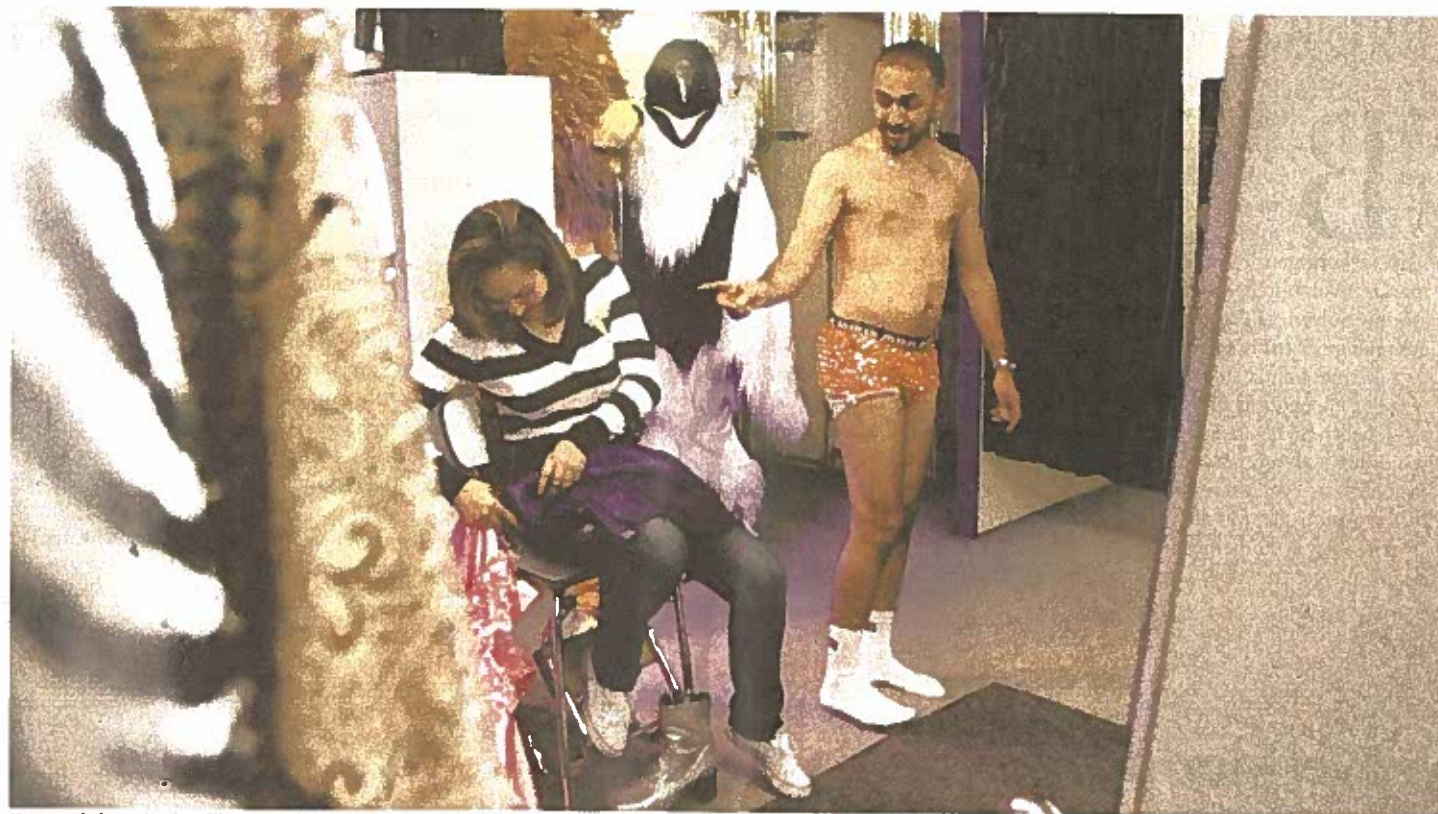
TOM PEETERS

Een vijftal jaar geleden vroegen de naar Brussel uitgeweken regisseurs Vincent Coen en Guillaume Vandenberghe of ze hun Belgo-Marokkaanse collega's mochten volgen bij de opnames van hun nieuwe film 'Jamal Disco 2'. Deze hilarische politiekomedie over een flik in discopak is de zoveelste film op rij van de cine-maliefhebbers Nouredine Zerrad en Farid Metioui, die sinds 1992 samen met nog enkele vrienden en bijna zonder middelen aan een oeuvre bouwen. Tot voor kort was alleen een kleine Brussels-Maghrebijnse undergroundscene daarvan op de hoogte. Met 'Cinema Inch'Allah' lijkt daar nu verandering in te komen.

Vijf jaar geleden zagen Coen en Vandenberghe 'USM', Zerrads en Metiouis vorige langspeelfilm, een actiekomedie over een speciale eenheid Marokkaanse agenten die de Belgische politie komt helpen. Coen: 'Zowel het scenario - Louis de Funès meets Jackie Chan, en veel overacting - als hun attitude en achtergrond spraken ons aan. We wisten niet dat er zoiets als een Belgo-Marokkaanse cinema bestond. Als tegengewicht voor het dramatische beeld dat men in Vlaanderen graag ophangt van vooral Marokkaanse mannen kon dat tellen.'

'Als filmmakers werden we vooral getroffen door het spiegelbeeld dat ze ons voorhielden', stelt Coen. 'Ze deden sommige dingen anders, maar we herkenden ook veel. Je mag niet uit het oog verliezen dat die gasten geboren en getogen zijn in Brussel. Die zijn veel meer ket en zinneke dan wij, aangespoelde Vlamingen. Ze vertegenwoordigen de moderne stad.'

'Mij sprak vooral de energie aan die ze in hun films staken', vervolgt Vandenberghe. 'En het feit dat ze tussen de actiescènes, de grappen en de grollen door ook een boodschap vertellen die ingaat tegen de stigma-

De vaak komische films van de Belgo-Marokkanen Nouredine Zerrad en Farid Metioui zijn meestal gemaakt met erg kleine budgetten. RV

We wisten niet dat er zoiets bestond als een Belgo-Marokkaanse cinema. Dat kon tellen als tegengewicht voor het dramatische beeld dat men in Vlaanderen graag ophangt van vooral Marokkaanse mannen.

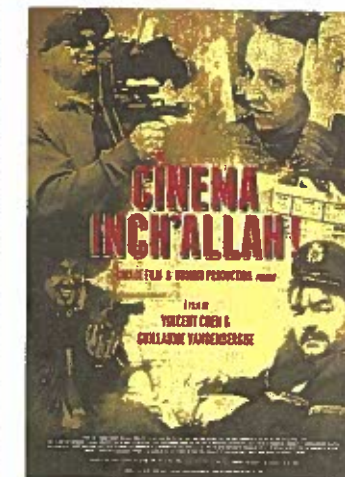
REGISSEURS
GUILLAUME VANDENBERGHE EN VINCENT COEN

tisering die hun te beurt valt.' De filmmakers tonen bovendien hoe ze dat met een zekere belgitude en dus met de nodige zelfkritiek en zelfspot doen: 'Misschien beseft niet iedereen het, maar je kan dus én moslim zijn en in je onderbroek gek doen voor de camera.'

De Maghrebijnse regisseurs hebben in tegenstelling tot hun Vlaamse collega's geen filmscholing achter de rug. 'Op een dag, we waren nog tieners, vonden Farid en ik de camera van mijn ouders. We zijn gewoon beginnen te filmen', zegt Nouredine Zerrad. 'Als de film klaar was, organiseerden we projecties in kleine zaaltjes.' Sinds hun jeugd maakten ze op die manier een 30-tal low-budgetfilms. Pas de jongste tijd viel er af en toe een uitnodiging voor een festival in de bus. Zo zijn ze ondertussen kind aan huis van een festival rond cinema en migratie in Agadir. 'In Marokko volgt men met interesse hun carrières', weet Coen. 'Onze documentaire werd er vorige maand nog uitgezonden op 2M, de grootste Franstalige tv-zender.'

Coen heeft de indruk dat ook in Brussel en Vlaanderen de interesse voor de Arabische wereld toeneemt. 'De film 'Les Barons' van Nabel Ben Yadir was daar al een voorbeeld van. Toen ik studeerde aan de filmschool zat daar geen enkele moslim, en dat is amper tien jaar geleden. Daar is verandering in aan het komen. In 2010 was er natuurlijk al 'Turquaze' (het langspeeldebuut van Kadir Balcı, een Gentse regisseur met Turkse roots, red.). Maar Belgo-Turk zijn in Gent is nog net iets anders dan Belgo-Marokkaan in Brussel. De stigmatisering is hier nog scherper. Veel jongeren zijn op zoek, beseft ook Zerrad: 'Ze weten niet naar wie ze moeten opkijken. Als onze films die voorzet kunnen geven, dan is dat meegenomen.'

De jaren in het zog van hun Maghrebijnse collega's hebben hun sporen nagelaten bij de Vlaamse regisseurs. 'Ik bewonder hun doorzettingsvermogen', zegt Coen. 'Ik heb universiteit én filmschool gedaan, maar dat heeft me ook wat verward. Ik gaf het soms te vlug op.'

Zerrad runt ondertussen zijn eigen filmbedrijfje, maar heeft ook jaren gewerkt als loopjongen op tv- en filmsets. 'Soms behandelt de productieassistent je als stront. Vervelend, maar ik putte er extra energie uit om na mijn uren nog enthousiaster films te maken.'

Niet iedereen geeft die frustraties dezelfde plaats. Dat wordt ook in de documentaire duidelijk. Metioui ziet het constante gepruts in de marge plots niet meer zitten. Hij laat zijn baard groeien en plooit zich terug op zijn moslimgelofte. Hij stelt zich het afbeelden van de realiteit in vraag, een geloofskwestie in de islam. Coen: 'Farid zegt dat je passies je ook kunnen consumeren. Hij had nood aan een perspectief op langere termijn.' Of er in de Koran daadwerkelijk zo'n verbodsbepaling staat? 'Was er dan al cinema in de tijd van de profeet?', antwoordt Zerrad veelzeggend. En ondertussen ligt ook Metiouis identiteitscrisis achter de rug en maakt hij gewoon weer films.

'Cinema Inch'Allah' vanaf vandaag op tournee langs negen Brusselse gemeenschapscentra, telkens met nabespreking. Vanavond in G.C Essegem in Jette.

www.gemeenschapscentra.be
Er zijn ook vertoningen op 8 november en vanaf 14 november in Sphinx Gent, op 15 en 18 november in Euroscop Genk en op 2 december tijdens Open Doek Turnhout.